

Kategori: Pasientbehandling/Smittevern	Gyldig fra/til: 18.04.2023/18.04.2026
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 5.01
Godkjenner: Dorthea Hagen Oma	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Dorthea Hagen Oma	Dok.id: D17181

Målet med kirurgisk hånddesinfeksjon er å fjerne midlertidig forurensing og redusere den permanente bakteriefloraen på hendene mest mulig, da denne ved kirurgiske inngrep også kan utgjøre en infeksjonsrisiko. Ved kirurgisk hånddesinfeksjon kan en hindre overføring av mikrober gjennom ev hull i operasjonshanskene, og redusere risikoen for postoperativ sårinfeksjon.

Hånddesinfeksjon med alkoholbasert middel, gjerne tilsatt klorheksidin for langtidseffekt, anbefales som førstevalg fremfor antiseptisk såpe ved kirurgisk hånddesinfeksjon (Nasjonal veileder for håndhygiene, 2017). Det finnes et praktisk videobasert [e-læringskurs om preoperativ håndhygiene i Læringsportalen](#).

Alternative metoder for kirurgisk hånddesinfeksjon

Varighet av inngrep	Metode	Middel	Tidsbruk
Inngrep < 3 timer	Hånddesinfeksjon	Vanlig alkoholbasert hånddesinfeksjonsmiddel	1,5 - 3 min. Følg produsentens anbefaling
Inngrep > 3 timer	Hånddesinfeksjon	Alkoholbasert hånddesinfeksjonsmiddel med tilsetning som gir forlenga antimikrobiell effekt (ex Klorheksidin)	1,5 - 3 min. Følg produsentens anbefaling
Kortvarige og Langvarige inngrep	Håndvask	Såpe tilsatt antiseptisk middel	5 minutter

Grundig håndvask utføres før dagens første operasjon uavhengig av hvilken metode for kirurgisk hånddesinfeksjon som deretter velges:

- vask hender og underarmer med vanlig såpe og vann minst 30 sekunder
- skyll bort alle såperester
- rens ev neglene med engangs fabrikkren neglerenser, **ikke** skrubbe huden for øvrig
- vask og skyll en gang til
- tørk godt med vanlig papirhåndkle

Metode I (Ved inngrep av < 3 timers varighet og/eller ev klorheksidinallergi)

- Umiddelbart før operasjonen og dagens påfølgende operasjoner: gni hendene inn med **alkoholbasert hånddesinfeksjonsmiddel**.
- Hold hendene fuktige med middelet i **3 minutter**. Nytt middel påføres etter behov. La hendene lufttørke

- ❑ Dersom hendene i løpet av dagen blir tilsølt eller synlig forurenset må håndvask utføres på nytt.

Metode II (Ved inngrep > 3 timer)

- ❑ Umiddelbart før operasjonen og dagens påfølgende operasjoner: gni hendene inn med **alkoholbasert hånddesinfeksjonsmiddel tilsatt klorheksidin**.
- ❑ Hold hendene fuktige med middelet i **3 minutter**. Nytt middel påføres etter behov. La hendene lufttørke
- ❑ Dersom hendene i løpet av dagen blir tilsølt eller synlig forurenset må håndvask utføres på nytt.

Metode III (vask med antiseptisk såpe, for korte og langvarige inngrep)

- ❑ skyll hender og underarmer og la vannet renne fra hendene mot albue
- ❑ vask med **såpe innholdende 4 % klorheksidin (Hibiscrub)** i minst **1 minutt**
- ❑ skyll bort alle såperester
- ❑ rens neglene med engangs fabrikkren neglerenser, ikke skrubbe huden for øvrig
- ❑ vask hender og underarmer på nytt med Hibiscrub i minst **3 minutter** og skyll mye
- ❑ tørk med sterilt engangshåndkle

Kryssreferanser

[1.2.9.6-02](#)

[Kirurgisk sårinfeksjon- forebygging](#)

Eksterne referanser